

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı **Murat KURUM** tarafından Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Dünyanın en önemli sorunlarından biri küresel iklim değişikliğidir. Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) 5. Değerlendirme Raporunda küresel iklimdeki ısınmanın olağandışı olduğu, atmosfer ve okyanusların ısındığı, kar ve buz miktarlarının azaldı, ortalama deniz düzeyinin yükseldiği ve sera gazlarının atmosferdeki birikimlerinin arttığı bu nedenle dünyanın büyük risk altında olduğu belirtilmiştir. Raporda ayrıca, 1901-2011 yılları arasında küresel sıcaklıklarda yaklaşık 0.9°C artış görüldüğü, ortalama yüzey sıcaklıklarının sanayi devrimi öncesine göre 2°C yüksek olduğu, son buzul arası dönemde, deniz seviyelerinin bugünkünden en az 5 ve en fazla 10 metre daha yüksek olduğu, iklim değişikliği ile mücadele için kapsamlı önlemlerin alınmaması durumunda kasırgaların, kuraklıkların artacağı, deniz seviyelerinin yükseleceği belirtilmiştir.

Türkiye, küresel iklim değişikliğinin etkisi altındadır. İklim değişikliği nedeniyle seller, fırtına, beklenmedik hava olayları, kuraklık ya da aşırı yağış, orman yangınları sıklıkla meydana gelmektedir. İklim değişikliği dünya genelinde olduğu gibi iklim krizine dönüşmüştür. Akdeniz Havzası'nda gerçekleşecek 2°C'lik bir sıcaklık artışı nedeniyle beklenmeyen hava olayları, orman yangınları, biyolojik çeşitlilikte ve tarımda verim kaybı oluşmaktadır. Kıyılarında deniz seviyesinin yıllık 6 mm civarında yükselmiş, deniz suyu sıcaklığı artmış ve sıklıkla yağışlar meydana gelmeye başlamıştır. Özellikle dolu yağışı ekonomik olarak da mağduriyetler yaratmaktadır. İç Anadolu bölgesinde artan kuraklık tarıma ve yeraltı su varlıklarına zarar vermektedir. Konya ovasında oluşan obruklar buna örnek verilebilir. Karadeniz Bölgesinde her yıl yaşanan şaganak yağışlar sonucunda sel ve heyelanlar meydana gelmekte, onlarca kişi yaşamını yitirmektedir. 2002 yılında Rize'de, 2005 yılında Rize ve Trabzon'da, 2009 yılında Artvin'de, 2010 yılında Rize'de, 2012 yılında Samsun'da,

2015 yılında Artvin’de, 2018 yılında Ordu’da, 2019 yılında Trabzon’da, 2020’de Rize ve Giresun’da şiddetli yağışın ardından sel ve heyelanlar meydana gelmiştir. Karadeniz Bölgesinde hidroelektrik santrallerin, madencilik faaliyetlerinin de bu felaketlere etkisi çoktur. En son İzmir’de yaşanan aşırı yağışlar da iklim değişikliğinin etkilerini ortaya koymuştur.

Karadeniz Bölgesinde yaşanan sel felaketinden sonra, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 12 Temmuz 2019 tarihinde Karadeniz Bölgesi İklim Değişikliği Eylem Planını yayınlamıştır. Planda; mekansal strateji planı ve bütün ölçeklerdeki mekansal planlar iklim değişikliği parametreleri dikkate alınarak hazırlanacağı, Trabzon, Rize, Ordu, Giresun, Artvin ve Samsun illeri öncelikli olmak üzere dere yataklarında yer alan binalar tespit edilecek ve uygun alanlar için kamulaştırma ve taşıma süreci planlanacağı, yüksek heyelan riski bulunan bölgelerde yer alan binalar tespit edilerek uygun alanlara taşınacağı, bu bölgelerde inşaa faaliyetlerine izin verilmeyeceği, dere yataklarının doğal yapısının bozulmaması için bölgede faaliyet gösteren tesislerde denetimlerin sıklaştırılacağı, atıkların dere yataklarında ilave yük oluşturmaması için bölgede atık yönetimi ve sıfır atık uygulamalarının yaygınlaştırılacağı ve Devlet olarak, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini en aza indirmek için tüm kurum ve kuruluşlarla etkin çalışma yapılacağı bildirilmektedir. Ayrıca Karadeniz’deki iklim değişikliğine bağlı afetleri azaltmak için yapılmış olan eylem planının Türkiye’nin tamamı için de uygulayacağı açıklanmıştır.

Bu bağlamda;

- 1- Karadeniz Bölgesi İklim Değişikliği Eylem Planı uygulamaya konulmuş mudur? Bu plan dahilinde Karadeniz Bölgesinde ne gibi çalışmalar yapılmıştır?
- 2- İklim değişikliği eylem planının Türkiye’nin tamamında uygulanacağı açıklanmıştı. Karadeniz Bölgesi’nden başka hangi bölgeler için iklim değişikliği eylem planı hazırlanmıştır? Hazırlandı ise bu planlar kamuoyu ile paylaşılacak mıdır? İklim değişikliği ile mücadele için ne gibi somut adımlar atacaksınız?
- 3- Türkiye genelinde, HES’lerin, enerji ve maden yatırımlarının, yeni yapılaşma alanlarının, sanayi tesislerinin iklim değişikliği üzerinde etkilerinin dikkate alınması için Bakanlık olarak çalışmanız var mıdır? Bu konuda ilgili Bakanlıklar ile işbirliğiniz var mıdır?
- 4- Türkiye genelinde iklim değişikliği ve kuraklığın arıma ve hayvancılığı verdiği zararların giderilmesi için Tarım ve Orman Bakanlığı ile işbirliğiniz var mıdır?

- 5- Türkiye 2004 yılında Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine ve 2009 yılında Kyoto Protokolüne taraf olmuştur. Hükümetiniz taraf olduğu bu anlaşmalardaki yükümlükleri yerine getirmekte midir?
- 6- 2015 yılında Paris'te iklim konferansı toplanmış ve bu toplantıda üzerinde uzlaşmaya varılan metinler 22 Nisan 2016 yılında aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 175 ülke tarafından imzalanmıştır. Paris İklim Anlaşması, küresel sıcaklıklardaki artışı 1.5 °C'nin altında tutmanın önemini ortaya koymuştur. Türkiye Paris İklim Anlaşmasını neden onaylamamıştır? Anlaşma ne zaman onaylanacaktır?